

La governança i l'emergència climàtica

written by Santiago Vilanova | 3 de desembre de 2020

En el Parlament de Catalunya hi ha tres comissions relacionades amb l'entorn: Territori, Medi Ambient i Sostenibilitat, i Emergència Climàtica. Únicament amb l'operativitat de la darrera –que aglutinés les dues primeres– es realitzaria una tasca més eficient i no es triplicarien debats i propostes. És una situació derivada del que passa en el govern de la Generalitat entre els departaments de Territori i Sostenibilitat, Empresa i Coneixement (que té cura de la gestió energètica) i Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació.

La transició energètica, a la qual es vincula el Pla Verd (New Green Deal) i el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència de la UE, reclama una gestió transversal de la governança. Els fons que ens arribaran a Catalunya com un manà –de prop de 30.000 milions d'euros– ens haurien d'obligar a crear amb urgència una estructura al més alt nivell polític com pot ser una vicepresidència de Transició Ecològica i Energètica, que coordini les competències de Territori, Energia i Agricultura, i que pugui concertar d'igual a igual amb la vicepresidència d'Economia i Hisenda. Aquesta nova governança també facilitaria el diàleg amb el govern Sánchez i amb la UE.

El comitè d'experts que integren Catalunya-Next Generation EU, coordinat per l'economista liberal Miquel Puig, i que tindran la supervisió de l'exconseller Andreu Mas-Collell, podria caure en la temptació de repartir els fons amb els grups energètics i digitals dominants, amb capacitat d'utilitzar ràpidament les seves consultories per presentar projectes, i no afavorir la descarbonització (o desfosilització) de l'economia.

Aquests fons haurien de servir per regenerar el territori, especialment els camps contaminats pels agrotòxics i sanejar els aqüífers (68% dels quals estan afectats pels nitrats); fomentar l'agricultura biològica i la comercialització i consum dels seus productes; millorar la gestió forestal; estendre les energies del sol (el 2020 s'acabarà amb zero megawatts instal·lats de potència renovable en parcs eòlics o fotovoltaics); la rehabilitació dels edificis dels sectors més humils de la societat; promocionar l'arquitectura bioclimàtica i l'eco-educació. Els projectes del sector automobilístic (cotxe elèctric), hidrogen, robotització i infraestructures pel 5G poden gaudir, com tecnologies del capitalisme avançat, d'un finançament privat i especialment de la gran banca.

Els fons públics s'han de destinar per reconstruir i fer habitable la casa que amenaça ruïna. És inajornable d'investir de dret el gran problema de l'aprofitament de les fonts de la vida i mitigar l'impacte del canvi climàtic als deltes, litoral i alta muntanya.

Abans de definir una estratègia per fer front a la Covid-19 i a les futures pandèmies cal reconèixer la interrelació entre les salut humana, animal i ecològica (One Health). No ens expliquem com a les comissions assessores creades per combatre un coronavirus d'origen zoonòtic no hi trobem la presència dels nostres prestigiosos ecòlegs i experts en ciències de la Terra. Tanmateix ens podem fer la pregunta a escala planetària: no és ja indispensable una mena de GIEC (Grup Intergovernamental d'Experts sobre el Canvi Climàtic) de les tres salut i la creació d'una Organització Mundial del Medi Ambient?

Sense aquests nous instruments de gestió global, difícilment aconseguirem homologar els compromisos dels estats més contaminants, evitar noves pandèmies i que les temperatures no superin els 2 °C a la Mediterrània.

Per democratitzar la nova governança caldrien unes Convencions

Ciutadanes del Clima, a Catalunya en l'àmbit comarcal, destinades a debatre la gestió i el destí final dels fons de la UE. Tot un repte pel canvi radical de paradigma que comporta l'emergència climàtica. *Mens nova in terra sana.*